

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2020

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА СТАТУСУ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Солдатенко М. Д.
Студентка II курсу ННІ права
Сумського державного університету
Науковий керівник: Миргород-Карпова В. В.
к. ю. н., викладач кафедри АГПФЕБ ННІ права
Сумського державного університету

Поліція – правоохоронний орган держави, що займається боротьбою зі злочинністю, охороною та підтримкою громадського порядку, а також, разом з іншими органами державної влади складає певний механізм охоронної діяльності в державі. Кожна країна має свою систему органів правопорядку та свій порядок роботи поліції. Діяльність даного органу може розповсюджуватися на всю країну, на окремі її регіони, штати, чи міста, залежно від рішення основного органу держави [1, с. 85].

В Україні роботу поліції регулює Національна поліція України, згідно з Законом України «Про національну поліцію», від 02.07.2015 № 580-VIII. Національна поліція України – один з центральних органів виконавчої влади, який забезпечує охорону громадського порядку, безпеку, захист прав, законних інтересів та свобод людини. Поліція в Україні спрямована на захист кожної особи: громадян України, біженців, іноземців, осіб без громадянства. Загальну діяльність Національної поліції регулює Президент України та Міністерство внутрішніх справ. В регіонах дію цього органу регулюють керівники підрозділів поліції, а також керівники територіальних органів Міністерства Внутрішніх справ. Загальну систему Національної поліції України складають її територіальні підрозділи та центральний орган управління поліцією, що складається з відповідних підрозділів, які поєднані між собою та у сукупності забезпечують виконання всіх завдань, що покладені на поліцію.

В Україні поліцейський – громадянин України, що склав присягу поліцейського, має спеціальне звання поліції та проходить службу на певних посадах поліції. Кожен поліцейський має своє службове посвідчення та особистий жетон з персональним індивідуальним номером. Поліцейський в Україні має свій однострій, що отримує безкоштовно. Під час виконання своїх завдань та повноважень поліцейський має право застосовувати фізичний або психологічний вплив, а також застосовувати спеціальні засоби та вогнепальну зброю. Порядок та можливість застосування зброї (з попередженням, чи без), чітко прописані у законі та мають вичерпний порядок [2].

Система забезпечення правопорядку в США має низку відмінностей від поліції в інших країнах, чим складає одну з найскладніших систем роботи даного органу у світі. США не має єдиного поліцейського управління, тому термін «поліція США»

використовується неофіційно. Замість цього, кожен штат, велике місто, а іноді й невеликий населений пункт має свої органи поліції та свою систему забезпечення безпеки та громадського порядку, кожна з яких не залежить від інших. Загалом, США має федеральну та муніципальну поліцію. Федеральна поліція (ФБР) займається правопорушеннями, які відбуваються на федеральному рівні, контррозвідкою, спеціальними завданнями, що важливі для всієї безпеки США. Муніципальна поліція відповідає за порушення в окремих штатах, містах. Майже кожне місто має свій підрозділ національної поліції, що виконує свої повноваження лише на певній території. В США немає єдиного закону, який би регулював всю діяльність поліції США в цілому. ФБР має свої закони, поліція штатів свої, при чому штати можуть знаходитися поруч, проте мати зовсім різні повноваження та права органів та працівників поліції. Перший постійний поліцейський департамент США був створений у 1845 році в Нью-Йорку та діє до сьогодні. Наразі він являє собою найбільше відділення муніципальної поліції США, головними обов'язками якого є підтримання правопорядку та розкриття правопорушень у межах п'яти адміністративних районів міста Нью-Йорк [3].

Польща має єдину загальнонаціональну поліцію, що діє на всій території Польщі та регулюється Законом про поліцію від 6 квітня 1990 року. Поліція у Польщі – державна та силова система органів Польщі, що відповідає за безпеку громадян, охорону правопорядку, підтримує громадську безпеку та протидіє злочинності. Вона підпорядковується Міністерству внутрішніх справ та управлінню Польщі. Головним керівником поліції у Польщі є Головний комендант поліції (начальник Головного управління поліції). У рамках діяльності поліції виділяють певні окремі служби: патрульна; кримінальна, що відповідає за розслідування; допоміжна, що працює на організаційних, логістичних та технічних ділянках; превентивна; підрозділи антитерору.

Поліцейський у Польщі – громадянин Польщі, який не має судимості, має середню освіту, бездоганну репутацію, психічну та фізичну придатність до служби в озброєних формуваннях. Поліцейський має ручатися за зберігання таємниці слідства, а також підпорядковуватися особливій дисципліні, яка є на службі. На службу особа приймається після проведення кваліфікаційного провадження. Після цього особу приймають на підготовчу службу, що триває 3 роки, а вже після цього поліцейського призначають на посаду безстроково [4].

Поліція Італії підпорядкована не єдиному відомству, а розкидана по різних, за що Італію часто називають «країною п'яти поліцій». Серед поліцій у європейських країнах, поліція Італії є найбільш чисельною. Сучасна структура загальної безпеки в Італії існує з 1981 року. За суспільний порядок та безпеку в Італії відповідає Міністерство внутрішніх

справ. Департамент суспільної безпеки в МВС Італії очолює Шеф Поліції – Генеральний директор суспільної безпеки. Шеф Поліції призначається Міністром внутрішніх справ та утверджується рішенням уряду. Діяльність поліції в Італії не має єдиного закону, а регулюється великою кількістю нормативних актів та постанов. В Італії діє 5 різновидів поліції:

1. Державна поліція: має судові та адміністративні функції, забезпечує громадський порядок та безпеку. Охоплює наступні підрозділи: залізнична поліція, дорожня поліція, імміграційна та прикордонна поліція, поліція зв'язку. Окремим підрозділом державної поліції є Інспекторат італійської поліції у Ватикані, який охороняє Папу та будівлі у Ватикані, дана поліція діє на підставі угоди зі Святим престолом.

2. Карабінери: специфічна комбінація Збройних сил та поліції. Вони являються різновидом Збройних сил з функціями судової та воєнної поліції, як воєнна структура повинні захищати територію держави, забезпечувати безпеку дипломатичних представництв за межами країни, а також брати участь у воєнних операціях в Італії та за кордоном.

3. Фінансова поліція: підпорядковується Міністерству економіки та фінансів, володіє особливими повноваженнями податкової поліції. До її компетенції відноситься припинення та попередження фінансових, валютних та податкових злочинів. Входить до складу італійських збройних сил, доповнює їх, та являється воєнною структурою, контролює наземні кордони та велику кількість морських кордонів.

4. Кримінально-виконавча поліція: забезпечує виконання положень законодавства в області обмеження особистої свободи, забезпечення порядку та безпеки в тюрмах та інших пенітенціарних закладах, бере участь у нагляді за ув'язненими та реабілітаційній роботі з ними.

5. Природоохоронна поліція: спеціалізується на охороні природи та «пейзажного майна», а також запобігає правопорушення в аграрному секторі [5].

Отже, поліція України відрізняється від поліції у кожній з вищеперерахованих країн та є наймолодшою з них. США, на відміну від України не має єдиного органу, що б забезпечував охорону громадського порядку на всій території США, натомість кожен штат та місто має свою поліцію. Якщо узагальнити, поліція США поділяється на федеральну та муніципальну. В Україні та Польщі існує свій єдиний закон, який регулює діяльність поліції на всій території кожної з країн. Керівником поліції у Польщі є Головний комендант поліції, в Україні – Президент України та Міністерство внутрішніх справ, в Італії – Шеф Поліції. Також Італія відрізняється тим, що має п'ять різновидів поліції, що в сукупності складають загальну систему забезпечення правопорядку.

Поліцейський США має бути старше 21 року, натомість в Україні та Польщі – з 18 років, а в Італії з 18 до 30 років.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Поліція. Українська мала енциклопедія: 16 кн.: у 8 т. / проф. Є. Онацький. Накладом Адміністрації УАПЦ в Аргентині. Буенос-Айрес, 1957. Т. 1, кн. I: Літери А – Б. – С. 1 – 119. 1000 екз.
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40-41. Ст.379
3. Смородинскова И. А, Быков А. В. Национальная гвардия США: организационно-правовой аспект деятельности. *ВНИИ МВД России*. 2004. 96 с.
4. Про поліцію: Закон Республіки Польща від 1990 р.
5. Бирюков П. Н. Полиция Итальянской республики. *Евразийский юридический журнал*. 2010. № 5 (24). 10 с.

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ З ІНШИМИ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

Байдюк І. І.

*Аспірант кафедри АГПФЕБ ННІ права
Сумського державного університету*

Дослідження особливостей взаємодії Державної прикордонної служби України з іншими правоохоронними органами доцільно розпочати з визначення її місця в механізмі держави. Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» від 23.12.1993 р. серед правоохоронних органів виділяє Державну прикордонну службу України [1]. У свою чергу Закон України «Про Державну прикордонну службу України» від 03.04.2003 р. визначає, що на Державну прикордонну службу України покладено завдання щодо забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні [2].

Вказане є доказом того, що діяльність Державної прикордонної служби України спрямована на захист державного кордону. При цьому слід погодитись з І. Корж, яка під захистом державного кордону розуміє комплекс заходів щодо захисту державного кордону України, який включає: добування і обробку інформації; прогнозування і надання оцінки можливим наслідкам загрози безпеці; відбиття збройного вторгнення, розробку прикордонної політики; правове регулювання у сфері захисту державного кордону. Отже, захист державного кордону України є однією з важливих складових забезпечення безпеки